

ARADUL

În clipele grele prin care trece țara, fac cel mai cald apel tuturor fiilor săi, la cea mai sinceră și desinteresată colaborare pentru dezvoltarea forțelor vii.
Cer ca toți, fără deosebire de opinie politică, credință sau obârșie, să-mi dea sprijinul lor cel mai larg pentru propășirea țării prin cinste și demnitate.

CAROL

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:
ARAD, Str. Eminescu No. 18.
Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare săptămânal.

ABONAMENTE:
Pentru particulari: 1 An 150 Lei, 6 Luni 80, 3 Luni 40.
Pentru autorități și instituții: 1 An 250 Lei, 6 Luni 140, 3 Luni 70.
In străinătate dublu.

După alegeri

Totalitatea voturilor exprimate, arată că interesul față de alegerile din acest an, a fost mai mare decât față de cele din trecut, deși alegerile au avut loc într-o lună, când populațiunea țării este reclamată, mai mult decât în oricare alt sezon, de ocupațiunea ei profesională. Acest interes crescând vrea să fie expresia dorinței arzătoare a țării de a se vedea scoasă din dezastrul crizei economice, și din chinul atâtor experimente ce-au făcut Guvernele precedente pe socoteala țării.

Să dea Dumnezeu ca efortul Corpului electoral să dea rezultatul dorit. Guvernul are acum la dispoziție și aparatul parlamentar convenit pentru a-și putea realiza programul de înfăptuire. Dorim să reușească întru toate; în măsurile nimerite și norocoase ce va lua spre mai binele țării, să se poată menține la putere timp cât mai îndelungat. Încrederea acordată de țară bărbatilor distinși, puși de Majestatea Sa la cârma țării, trebuie să fie pentru ei nu numai o încurajare la muncă, ci și un averisment, ca să nu compromită deea liberării țării de exploatarea profesională a partidelor politice, în numele căreia au ajuns la Guvern.

Ne bucurăm, că terminarea alegerilor a pus capăt deșănțatei propagande politice, a pus capăt scârbosului limbaj al unei presei de opoziție, a pus capăt unei literaturi de denigrare în orice preț a tuturor adversarilor; a pus capăt batjocurei, ce se desfășura în fața poporului, atât de serios, doritor de pilduri edificatoare, din partea intelectualilor, pe cari țărâtimea noastră dă societății pe lângă atâtea eforturi materiale.

A fost destul!
De aci încolo să vedem Guvernul la muncă, și să ne vedem și noi de treburile noastre căci din suferințele zilelor de azi, numai prin muncă însuflețită vom putea scăpa.

Încrederea ce a arătat-o țara dlui Prof. N. Iorga, în aceste alegeri, este pe deplin justificată. Dacă toți colaboratorii D-sale începând dela colegii din Minister, până la ultimul primar din cură, vor fi aniștii de aceleași gânduri bune pentru îndreptarea stărilor, de care e condus dl. Prof. N. Iorga, trebuie să ieșim din impasul crizei, care irosește atâtea energii

Situația politică

După alegerile senatoriale — Situația dela Primărie — Conferința Anglo-Germană. Cu Franța sau cu Germania?

Încrederea, cu care a mers la luptă Guvernul a fost pe deplin justificată, întrucât rezultatul tuturor alegerilor, cari acum s'au terminat, constituie o biruință pe întreagă linie.

Este viu comentat rezultatul alegerilor senatoriale, a colegiului consiliilor comunale, pentru că acest colegiu este constituit aproape exclusiv din favorizii Partidului Național-Tărănesc. Cu toate acestea abia s'au ales câțiva senatori național-tărăniști, ceea ce constituie o autentică desavuare a aceluia partid.

Lunia viitoare se va constitui noul parlament, care se întrunește în acest scop, conform decretului de dizolvare a vechiului Parlament, și de convocare a corpului electoral.

Strigătele stridente ale presei opoziționiste sunt pe cale de a amuși. Har Domnului! Nu știm, ce ar mai fi făcut, dacă ar fi mai durat propaganda o lună, pentru că li se epuizase vocabularul trivialităților. Durere, cu aceasta ocaziune civilizatul nostru Ardeal a excelat, prin vulgaritatea unei necunoscute literaturi electorale.

Ancheta împotriva Consiliului Municipiului s'a terminat. Rezultatele sunt destul de concludente, după cât s'a putut afla, pentru menținerea lui. Ne-am bucura, dacă Consiliul ar rămâne nedizolvat, pentru că un Consiliu, neasigurat de bunăvoința fără margini a Guvernului, va griji mai mult ca să se păstreze buna regulă și chibzuială în gospodăria orașului. În plus, dacă nu pentru altceva, acest Consiliu ar trebui păstrat numai pentru că în fruntea lui se află harnicul primar Dr. C. Luțai, care este un puritan, un spirit creator și un veritabil bun gospodar. D-sa a făcut ordine și în birouri, de unde atât de des și ușor lipseau funcționarii. În interesul disciplinei între funcționarii primăriei, dintre cari unii prin legături politice, voiesc să-și completeze incapacitatea de lucru, ar trebui ca Ministerul Internelor să hoholăriască cu precădere asupra chestiei anchetei, redând primarului întreagă autoritatea, pentru a-și stăpâni aparatul funcționăresc, expus anarhizării periodice dintre două Guverne. Dl. Luțai merită aceeași încredere din partea oricărui Guvern, pe care i-a acordat-o

valoros. Să dăm cu toții concursul dlui Prof. Iorga, controlând activitatea colaboratorilor D-sale, denunțându-i pe cei ce nu-și vor face datoria, și indemnând pe de aproape să-și facă datoria față de țară.

populația acestui oraș, fără deosebire de limbă, confesiune sau crez politic.

În politica externă, vizita oficială pe care a făcut-o Germania, — prin reprezentanții Guvernului ei: Cancelarul Brüning și ministrul externelor Curtius, — în Anglia, este cel mai important eveniment politic, cu urmări de-o însemnătate epocală. Toată Europa suferă pe urma crizei, chiar și Franța cea mai mult scutită de efectele ei, dar mai mult pare că suferă Germania, care bate recordul șomajului. Deși se poate constata o tendință a Germaniei de a scăpa de povara sarcinilor despăgubirilor de războiu, ceea ce risipește o bună parte din puținele simpatii ce i-au mai rămas, pe urma atrocităților și vandalismului comis în război; totuși unele cercuri ale politicii internaționale, sunt impresionate de mulțimea și gravitatea dificultăților financiare, cu care se luptă actualmente Germania, și găsesc că trebuie să și vină în ajutorul ei. Anglia oportunistă, prin felul ei de a judeca totdeauna lucrurile, manifestă cea mai mare compasiune și dorință de a-i veni în ajutor Germaniei. Ce e adevărat, acest ajutor este acordat cam pe socoteala Franței, căci Anglia încurajează Germania în niziunile de a scăpa de plata despăgubirilor, chiar și dacă nu definitiv, cel puțin parțial sau temporal. Ori știut este că majoritatea acelor despăgubiri îi revin tocmai Franței devastate, de Germania în războiul mondial. Aceasta atitudine a alarmat, în mod explicabil Franța, a cărei presă protestează vehement, ba atacă chiar Anglia pentru generozitatea arătată în cont străin.

Apropierea oficială a Germaniei de Anglia, poate da drept rezultat și unele efecte incalculabile în politica internațională, fapt care însuși este în stare a produce legitimă enervare. Iată de ce comportă o însemnătate epocală aceasta apropiere între cele două mari puteri.

Delegația română pentru reluarea tratativelor convenției comerciale cu Germania, a plecat. Unele cercuri diplomatice au temeri de o orientare prea pronunțată a României spre Germania. Presa franceză pe cât de dușmănoasă se arată Guvernului Iorga, pe atât de elogios se declară despre mersul și rezultatul alegerilor, — făcând apel către cercurile economice — financiare ale Franței, ca să vină în mod efectiv în ajutorul României, dacă voiesc s'o scape de sub influința germană. Aceasta atitudine a presei franceze este provocată de tendința

Proclamația către țară dată de M. S. Regele la 8 Iunie 1930.

CĂTRE ROMÂNI,

Impins de marea mea dragoste de Țară, am sosit în mijlocul Poporului spre a fi, conform făgăduinții date, pavăză Fiului Meu și străjă Patriei.

Când acum mai bine de patru ani, mijloace, pentru mine neînțelese, au fost întrebuințate, față de Scumpul Meu Părinte, și față de Mine, să Mă silească a Mă îndepărta de Țara Mea iubită, nu am putut crede o clipă că o Domnie atât de glorioasă se va sfârși fulgerător.

Astăzi în mijlocul vostru am venit cu inima plină de dragoste pentru toți Români și cu singurul gând de a strânge împrejurul Tronului pe toți fit Patriei dornici de muncă și de adevăr.

În sufletul Meu nu a rămas nici o umbră de resentiment față de acel cart în răstimpul pribegiei, au crezut că puteau prin vorbele lor să șteargă din inima aceluia Popor, în mijlocul căruia M'am născut și am crescut, legătura sufletească ce ne-a unii.

În clipele grele prin care trece Țara fac cel mai cald apel tuturor fiilor săi, la cea mai sinceră și desinteresată colaborarea pentru dezvoltarea forțelor ei vii.

Cer ca toți, fără deosebire de opinie politică, credință sau obârșie, să-Mi dea sprijinul lor cel mai larg pentru propășirea Țării prin cinste și demnitate.

CAROL

□ Revenire asupra unei numiri. În săptămâna trecută venise la Arad vestea că d-na Florica Bucurescu, vrednică directoară a lic. de fete a fost înlocuită cu d-na Stroescu. Știrea părea s'a confirmat prin prezentarea doamnei Stroescu la post. Cu toate aceste Ministerul care probabil a fost indus în eroare când a făcut această numire, a revenit asupra ei, chemând pe d-na Stroescu la catedră. În același timp a încredințat cu direcția liceului de fete pe vrednica profesoară, care este d-na Bucurescu. Ne bucură faptul că s'a revenit la timp util asupra nedreptății ce era să i se facă doamnei directoare, care a muncit ca nimeni altul pentru propășirea liceului de fete.

Germaniei de a câștiga România pentru sfera ei de influință economică, — mai ales după efectul produs de contractarea uniunii vamale cu Austria. — De fapt Germania este și azi cel mai important debușeu de export al nostru. Atitudinea ei conciliantă, într-o criză economică atât de gravă, de cari suferă România, lățește și ne poate determina la pași epocali, cari nu credem că ar putea schimba esențial, orientarea noastră în politica internațională.

Religioase — Culturale.

Nu ești indispensabil.

În noi toți se ascunde o doză de închipuire, de supra prețuire de sine. Poate e și o necesitate aceasta, ca un îmbold lăuntric pentru râvna și jertfelnicia, pe care trebuie să o avem în chemările vieții. E o slăbiciune această prețuire de sine. Dar așa va rămânea pe veci. Oamenii vor avea întotdeauna o părere deosebit de favorabilă despre sine și se vor socoti indispensabili în cercul lor de acțiune.

Ne închipuim ca și cum am juca un însemnat rol în viață. Astfel de gândiri prin stăpânire nu numai pe regi și împărați, cari dispun peste milioanele supușilor; nu numai pe comandanți, la porunca cărora sute de mii se aruncă în gura morții; nu numai pe căpitani, în mâna cărora își încredințează viața sutele de călători pe un vapor; ci mania de a se supra prețui se găsește neasemănat mai des la oameni ce îndeplinesc un rol foarte modest în viață: așa funcționari inferiori, cari își apar lorș extraordinar de importanți, dacă pot înfrunta zâmbic pe alții, mai mici decât ei; așa sergentul, care ține să dea expresiune cumplită discipline militare printr'o ținută marșală și prin strigăt aspru; așa președintele unei societăți sau asociații, care are sau i se pare că are în mână toată puterea organizației și poartă în cap tot rostul aceleia. Așa sunt oamenii, cari prin nițică istețime și cuminenție, sau prin lingușiri ori spinare flexibilă au apucat înaintea altora cu o șchioapă și pot da mai departe un ordin dela superiorul, servind ca o modestă rotiță în organismul unei mașinării uriașe. Astfel de oameni confundă fineța lor disparentă cu marea cauză, pentru realizarea căreia nu sunt decât unelte, împreună cu alții nenumărați.

Pentru o astfel de închipuire nu e

nici un mal bun mijloc de readucere la realitate, decât o boală de câteva zile. Stai neputincios în pat. Ceilalți al casei fac tot lucrul și fără tine și pe de-asupra te și îngrijesc. Pe stradă se scurge viața tot așa de febril, fără nici o stăgnare. La tribunal continuă dezbaterile proceselor și nici nu se observă că lipsește vestitul apărător. Și bolnavii nu rămân fără leac nici când cel mai de seamă medic e ținut și el la pat; elevii de școală doară văd că un alt profesor urcă catedra, dar cursurile se țin neîntrerupt, nici în corul bisericesc nu se remarcă lipsa tenorului, care și-a ținut locul cu regularitate matematică peste 20 de ani.

Așa e lumea, te alintă uneori, dar te uită foarte repede. N-ai ce face, aceasta e soarta tuturor. Alții mai mari și neasemănat mai vestiți au fost uitați și înlocuiți prin alții, și vor mai fi uitați și înlocuiți mulți, toți pe rând.

Concluzia firească și înțeleaptă este deci, — ori cât ni s'ar părea că suntem importanți — că n'avem dreptul să ne clădim închipuirea pe modesta știință, pricepere și activitate, pe care o dezvoltăm. Un altul ar fi făcut aceeaș ispravă în locul nostru, tot atât de cuminte ori tot așa de prost. Și chiar de ar fi acționat înzecit mai prost, lumea totuși n'ar fi leșt din țâțâni.

Să nu ne facă bătaie de cap grija că fără de noi lumea nu poate merge înainte, nici că golul lăsat de noi la moarte nu va fi umplut ani de-a rândul. Abia ni se va observa lipsa, abia vom fi plecat și în curând altul se așază în loc.

Nu mai când, în cercul nostru de viațuire, am răspândit neîntrerupt mil reazma dragostei desinteresate, ni se va pomeni numele cu pietate, de cece vor simți că nu mai suntem.

In slujba luminii.

Revista: „Școala vremii“ Arad, Iunie 1931.

În fruntea revistei articolul „Apel“. Scris impecabil, concentrat dar lămurit, este o perlă de gândire dascălească și emană dintr'un suflet generos.

Sumarul revistei, bine și judicios drămuț, slujește în întregime idela pedagogiei individualiste. Contribuția satelor dovedește înțelegere și sprijin.

Cunoscând, în parte, greutățile pe cari le-a învins domnul profesor Teodor Mariș, atunci când s-a hotărât să deschidă un drum nou pe urmele pomenirii marelui dascăl Petre Pipoș, îl felicit din toată inima că a ajuns aci și îl doresc să-și vadă îndeplinirea năzuințelor, convins, că drumul pe care îl bătătorește astăzi este drumul izbândei naționale de mâine. În veacul desăvârșirilor tehnice nu spada, ci energie psihică va decide soarta popoarelor. Tendința se descifrează din zi în zi tot mai accentuată: fiecare om la locul lui. Dar până atunci imensul pustiu pe care este chemată să-l destăinească școala și în întâiul rând școala primară. Soarta acestei țări încarcă conștiința dascălilor de

școli primare și „Școala Vremii“ este o rază de plină lumină în ceața patimilor din cari trebuie ridicați dascălul. Să nădăjduim, că se vor destupa în curând și urechile infundate cu vata nepăsării. Însemnăm din revistă datele culese de dl. învățător Iosif Mariescu din Minișel, pentru căldura care însoțește examenul testei școlarului Ilca Alexandru.

Rog pe dl. învățător Mariescu, să trimită la redacție, pe numele „Tovle“, un certificat școlar, un extras de boțez, un certificat de paupertate al școlarului Ilca și un consimțământ al părinților (mamă văduvă) ca să fie dat în școală. Ași încerca să înmotvre-o inimă, doar am reuși să facem ceva cu el...

Cele mai eficiente verighete de aur
ceasuri, bijuterii, și ochelari le cumpărați la

REINER IOSIF
ceasornicar și bijutier

ARAD, str. PIRICI 3. În dosul Teatrului.
No. 108 3-24.

O Revistă poloneză despre România pitorească

Sub titlul: „România Mare — Țară frumoasă“, revista poloneză: „Tecza“, a publicat de curând un interesant articol al doamnei Cristina Kleskowna:

„România — spune d-na Kleskowna — are o splendidă situație geografică. Are mare, lacuri, râuri, munți și câmpii, un complex care-i oferă cele mai frumoase tablouri ale naturii... Carpații sunt plini de surprize. Munți înalți, grote, cascade, râuri șerpuitoare iar între ele, majestoasă, adâncă, liniștită, impresionată, înconjurată de păduri, prin câmpie curge Dunărea.

Păduri dese de stejar, fagi, sălcii, și plante pline de viață și impunătoare. Apoi câmpuri, lanuri de grâu, de porumb, vii care aduc cu ele variație și nu încetează a-ți oferi impresii.

În afară de partea pitorească a țării este interesant trecutul ei. Aci sunt multe ruine încă din timpurile cele mai vechi. Orașele formează un obiect foarte interesant prin caracterul lor particular. Deoarece țara se îngrijește de dezvoltarea culturală, pretutindeni sunt de observat clădiri mari, teatre, muzee, la București, la Sibiu, Cernăuți, Timișoara și poate chiar în alte orașe mai mici. Universități găsim la Cluj, Iași, București, Cernăuți.

Capitala României, București, numit „Orașul plăcerilor“, dă impresiunea unui oraș apusean, păstrându-și totuși caracterul său original prin poziție și construcție. Construcția lui este cu totul diferită de planul celorlalte orașe și aceasta este explicabil de oare ce până în secolul 19 Bucureștiul a fost un sat cu caracter oriental.

Orașul este împodobit cu clădiri mari în stilul clasic, iar cele de mai târziu cu tendința unui stil propriu, observat la bisericile vechi, cu arhitectură bizantină și gotică.

Splendide apar pe munți castelele Sinaia, Bran, Râșnov, Hunedoara și multe altele cari se găsesc în ruine, acoperite cu mușchi și învăluite în liniște.

În jurul lor plutesc legende, multe legate de Polonia cum e aceea din Suceava, amintire din epoca lui Ioan Albert și Sobieski, sau cea dela Șoimuș pe râul Mureș unde a trăit multă vreme soția lui Zopolia, Izabela Jagelona. Minunate sunt palatele regești. Între trandafir și liliac, pe marea

Neagră, este clădit palatul Balcic, la Curtea de Argeș al Reginei Carmen Sylva.

România este o țară a folklorului unde cultura populară este adânc rădăcinată și caută să se dezvolte nu însă în sgomotul orașelor, satelor, industriale, ci în sate și în special în cele dela munte. Aci se găsește cel mai curat caracter național.

În sate ne încântă caracterul original național cu broderii colorate. Originale sunt deasemeni dansurile, muzica. Casa țărănească plină de cruri făcute de oameni, covoare motive orientale, este împărțită în camere, dintre cari una este rezervată zilelor de lucru, celelalte, pentru bătoare. O bogăție a românilor și tezaurul sufletesc. Crează legende povești, trebuiesc ascultate doborâte triste ale păstorilor, în cari se cântă destinații eroilor.

Scriind despre România, o mențiune specială trebuie făcută pentru Dumbrava Frumoasă este plimbarea făcută în turi de ea. În fața ochilor și se arată rindă ca în povești, munți, orașe, serici, pe înălțimi, câmpii sau pășuni întunecoase, dese și tainice. Priveliștea se schimbă dela Linz la Viena, aci la Budapesta. Belgrad și Roma. Cele mai frumoase sunt acelea cuprinse între Cladova și Turnul Severin. De Baziaș, curge regulat spre Marea Neagră, prin celebra Deltă plină de sări sălbatece.

România, țară bogată și plină de viață, în care se dezvoltă mult și viața intelectuală, este una din cele mai frumoase țări din Europa. Interesează cultura și arta ei caracteristică, care deși este influențată și de celelalte culturi străine totuși își păstrează originalitatea.

Articolul este însoțit de câteva fotografii, care reprezintă: palatul Reginei Maria dela Balcic, o fotografie a S. Regelui Carol II Calea Victoriei, palatul Ministerului de Externe, Castelul Peleş, o vedere a Bucegilor, Dunărea la porțile de fer, și un tip de țărân din Ardeal.

Același număr al revistei, conține în traducere poloneză, câteva poezii de Nichifor Crainic, Aron Cotruș, Adrian Maniu și Tudor Arghezi.

Școlile din Arad

Expoziția de desemn și lucru de mână a liceului de fete.

Vineri dimineața la orele 10 s'a deschis pentru marea public expoziția de desemn și lucru de mână, a elevelor dela liceul de fete din localitate.

Sunt expuse o mulțime de desene în ulei, aquarelă și creion, din care reiese delicatețea naivă și nevinovată, a tinerelor autoare. Toată candoarea sufletului de fată tânără, cu idealuri nevinovate, respiră din aceste deseme.

Printre desene, într'un aranjament pitoresc sunt aranjate pernițe, rochițe și alte produse ale orei de lucru de mână. Simțu și cu gust confecționate, prin lipsa ori căruia rafinament artistic, care ar fi un balast, sunt și produse o încântare a ochiului care le privește.

Fără nici o intenție de laudă poziția merită să fie văzută de amatorii de frumos și de toți cari se interesează de munca dusă de copiii școlarelor.

Lucrarile expuse, sunt confecționate în întregime de eleve sub îndrumarea și supraveghere a doamnelor Tatuș, Nole și a doamnei Carp, cărora vine meritul de a fi fost îndrumătoare rele elevelor.

Recunoștința elevelor trebuie îndreptată spre doamna Fi. Bucur directoarea liceului, pentru că le-a prilejul să se manifeste în public lucrul mâinilor lor...

Crem

Politica și minciuna.

Într-o scrisoare de mulțumire, adresată alegătorilor cineva făcea constatarea, în sarcina actualului Guvern, că în parlamentul nou ales au intrat prea multe elemente extremiste, lăsând să se înțeleagă, că pentru acest spor actualului Guvern ar purta vina. Nu știm cu ce fel de mijloace legale s'ar fi putut împiedeca intrarea acelor elemente în Parlament. Presa de opoziție ridică împotriva Guvernului acuza, că ar fi făcut preslune, teroare, etc. asupra maselor electorale. Ori noi credem, că oprirea participării elementelor extremiste la opera legislativă, numai prin mijloacele ilegale, excepționale de ea, s'ar fi putut face. Guvernul dăduse posibilitatea tuturor organizațiilor serioase și constructive să-și trimită în Parlament reprezentanții primiți pe lista guvernamentală; cum organizațiilor politice extremiste nu le putea face loc, ele rămânând pe din afară, bazele numai pe forțele proprii și pe credulitate alegătorilor, nu puteau fi oprite de a intra în parlament, decât, după cum am spus, numai prin mijloace ilegale.

Dar nu cu acest lucru voim să ne ocupăm noi în primul rând, ci cu reproșul de rea credință ce i se face Guvernului actual. Cu ce e vinovat acest Guvern, care nici nu e o emanație politică, nu e sprijinit pe vre-un partid politic, care să mai fi cărmuit și'a trecut țara, de greșelile trecutului, al căror produs este întărirea la starea de azi a curentelor extremiste. Voturile date pentru listele grupărilor extremiste sunt expresia amărăciunii, unor pături de alegători chinuți prea mult de suferințele crizei economice de azi. Acele voturi mai sunt și expresia nemulțumirii poporului față de partide. Masele electorale, îndeosebi populația rurală, nu știu face deosebire între Guverne, căci câte au fost până aci, toate au promis prea mult și au făcut prea puțin; toate sau prezentat înjurând predecesorii și acuzându-i cu incorectitudini și de incapacitate, și au plecat sub povara acelor acuzațiuni, ridicate de urmași. Astfel țaranul nostru a început a-și pierde încrederea în „domni”. De aceea la

o secție de votare, unde afirmative nu existau trecuți în liste decât 12 evrei, totuși lista evrească a primit 44 voturi, cum a fost cazul dela Pecica.

Cu alte cuvinte, dacă cineva ar fi nemulțumit de rezultatele generale ale alegerilor, din punct de vedere al intereselor superioare ale țării, — de aceste rezultate poate face vinovate cărmuirile trecute, și partidele care le-au susținut, iar nu Guvernul actual, care a moștenit o situație ingrată.

De geaba se făuresc acuze artificiale, atât de neinteligente, căci ele nu mai prind. Ele sunt minciuna, pe care le înțelege și cel mai simplu țaran, care astfel este pus în situația de a trage concluzii nefavorabile pentru autorul lor. Aceste minciuni profesionale au făcut mult rău țării, căci deoparte au zăpăcit corpul electoral, de altă parte în dosul lor s'a dezvoltat un cinism, o atmosferă bună pentru încurajarea incorectitudinilor, a jafului din avutul public.

Numirea actualului guvern de personalități, și confirmarea lui prin rezultatul alegerilor, este doar o protestare și în sus și în jos împotriva destrăbăierii partidelor politice. Oare acest lucru nu voiesc să-l înțeleagă partidele? Voiesc ele să persiste în greșelile lor desaprobată, voiesc ele să continue de unde au lăsat? Nu găsim partidele politice, că atât interesele vitale ale țării, cât și cele ale lor proprii, reclamă o revizuire a programului lor, a felului lor de a proceda, și peste tot o refacere a lor în lăuntru și în afară.

În pragul unor zile epocale frunții partidelor politice, mai cred, în puterea minciunii, cași acei negustori șarlatani, din coloniile africane, cari pentru a-și putea vinde mai ușor și bine marfa popoarelor primitive, înșoțesc oferta cu asigurări, că marfa lor întrunește cutări calități supranaturale, adică vând minciunile în locul mărfii. Aceasta batjocură nu se poate face cu un corp electoral, al cărui încredere o solicităm.

Mai mult bun simț Domnilor!

Amânarea bacalaureatului

Legea bacalaureatului va fi modificată

Ministerul Instrucțiunii face cunoscut, că examenul de bacalaureat, care urma să înceapă în ziua de 25 Iunie a fost amânat pentru 1 Iulie. Această măsură a fost luată personal de de dl profesor Iorga, ministrul Instrucțiunii, care motivează această amânare prin intențiunea dsale de a modifica legea de organizare a bacalaureatului, în primile zile ale Parlamentului, care se deschide la 15 Iunie. Lucrurile pentru alcătuirea

comisiunilor, fixarea centrelor, etc., continuă totuși în mod normal.

Ministrul Instrucțiunii a luat dispozițiunea ca știrea amânării bacalaureatului să fie transmisă prin radio în toată țara.

Noua lege a bacalaureatului prevede importante modificări, atât în ce privește programa analitică, cât și în ce privește modalitatea construirii comisiunilor de examinare.

Un an dela restaurare.

Luni, 8 Iunie, s'a împlinit un an de domnie a M. Sale Regelui Carol II venit într'un moment când răbdarea Ajunsesse la limitele extreme. Toate nădejdiile erau îndreptate spre El. Numai dela El mai putea veni mântuirea. În acele momente a fost regeneratorul scăzutului moral al țării. Astăzi — după un an de domnie — dragostea și încrederea în El, au crescut. Primul an de domnie, a fost prima victorie.

În această zi, poporul strâns unit în jurul tronului, cu încredere în el și Regele lui, strigă:

Trăiască Regele!

Luni la orele 10 și jumătate s'a ținut în catedrală și în celelalte biserici

din oraș, un Te-deum de mulțumire pentru aniversarea urcării pe tron a M. Sale Regelui Carol al II. Au participat toți reprezentanții autorităților civile, întreg corpul ofițeresc din garnizoană în mare ținută, precum și un numeros public. După serviciul divin a urmat trecerea în revistă a unei companii de onoare din Reg. de casa, — 93 Inf. — și defilarea.

Seara, în orașul luminat de mii de becuri tricolore, a avut loc splendida retragere cu torțe a armatei din cetate. Pe tot parcursul, muzica militară a cântat în fruntea armatei.

Străzile erau pline de oameni cari manifestau însuflețiri pentru M. S. Regele Carol II.

Serbarea de parc a Societăților de binefacere.

Luni, 8 Iunie a avut loc în parcul Eminescu, marea serbare de parc aranjată de Societățile de binefacere — „Soc. Ortodoxă Națională a Femeilor Române”, „Reunirea Femeilor Române”, „Principele Mircea” și „Crucea Roșie” — din Arad.

Serbarea a început la ora 2 d. m. pe un timp favorabil petrecerilor în loc liber.

Parcul provăzut cu tot felul de distracții. Publicul românesc a fost delectat de muzica militară a Reg. 93

Inf. de sub conducerea d-lui sublt. Ioniță și o orchestră de țigani.

În parc au fost amenajate pavilioane puse sub conducerea Doamnelor membre ale societăților aranjatoare, pavilioane în cari s'a vândut înghețată, flori, prăjituri. Un pavilion deosebit a fost rezervat pentru tombolă.

Un bufet bine asortat a stat la dispoziția publicului.

Tot timpul serbării — care a ținut până noaptea târziu — a domnit o atmosferă curat românească. T. M.

Obrăznicie sau inconștiență.

Ne-am obișnuit dela război să facem cu tot felul de acte necorescutive ale cetățenilor noștri, de naționalitate maghiară — ab stirpe huni, — dar ori cât de grave au fost acele, le-am tolerat și n-am reacționat nici odată cum trebuia.

După manifestul dela Brașov — despre care vorbim în altă parte a ziarului — e bine de relevat, notița publicată de ziarul „Cuvântul” din zilele trecute. Iată-o:

„În urma înfrângerii suferite de partidul maghiar în secuime, conducerea partidului să adune date relativ la felul cum s'au desfășurat alegerile, și să scoată o broșură, pe care să o trimită în străinătate, pentru a demonstra că situația minorităților din România este foarte rea, și că ele ar fi împiedecate să-și exercite și cel mai elementar drept civic”.

Conținutul e destul de elocvent, însă în fața realității, nu putem numi intenția de cât obrăznicie și lipsă de bun simț. Căci, odată ce în Cameră sunt 10 maghiari, 12 sași, 3 comuniști unguri, apoi

bulgari, ucrainieni, evrei etc., afirmația că drăguții noștri minoritari „ar fi împiedecați să-și exercite și cel mai elementar drept cetățenesc” cu ce alte epidete poate fi calificată?

Dar politica electorilor unguri, grupați în jurul grofului Gh. Bethlen, se știe prea bine că e condusă din Budapesta, unde stăpânește celalalt Bethlen — Stefan — care alături de Tisza Pista și neobositul oftant — adevărat optant — Appony, sunt cunoscuți ca cei mai mari sbiri ai poporului român din decedata monarhie Habsburgică.

Altă minoritate dela noi, sașii, au înțeles, să facă libertatea pe care statul nostru o dă tuturor cetățenilor lui, fără nici o excepție, nu pot fi decât cetățeni loiali, și s'au îndepărtat de politica sovină și fără rost a Magyar-Párt-ului. Noi însă, să lăsăm elucubrațiile acestui cerc șovin, care-și face de cap, pentru că nu e departe ziua, în care „Dumnezeu va da românului mințea de pe urmă”... A. Miljean.

Milaș Gavril

Unica croitorie română

cu haine gata, începând dela 800 lei, unde se poate comanda și după măsuri din cele mai fine stoffe engleze. Arad, Bv. Reg. Ferdinand Nr. 49. Vis-a-vis cu Mielu Negru. 1-10

Binevoii a anunța în interesul Dv. propriu, cât mai curând stărpirea ploșnițelor și curățirea parchetei la **LOVAS**, ARAD, strada Oituz 111

Incadrări și compactorie

În atențiunea doamnelor, incadrarea gobelin-urilor sau a tablourilor, în rame ovale sau patrute, deasemeni modele pentru compactorie, cu prețurile cele mai estime se pot procura la

N. MENRATH

atelier de compactorie și incadrarea
Tablourilor

str. Brătianu No. 21.

FABRICA DE IMPLETITURI ȘI TRICOTAGE DIN A R A D S. A.

Convocare.

Domnii acționari ai Fabricii de Impletituri și Tricotage din Arad S. A. Arad, sunt convocați în adunarea generală ordinară în ziua de 30 Iunie a. c. ora 10 dimineața, la sediul fabricii din Arad, str. Penes Curcanul No. 7.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație, și raportul Cenzorilor pe anul 1930.

2. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere și descărcarea Consiliului de Administrație și Comitetului de Cenzori de gestiunea lor.

3. Distribuirea beneficiului.

4. Alegerea a 4 membrii în comitetul de cenzori pe anul 1931.

5. Fixarea retribuțiilor pentru comitetul de Cenzori pe anul 1930.

Pentru a putea lua parte la adunarea generală ordinară, domnii acționari sunt rugați a depune acțiunile la Banca Românească din București, la sucursala sa din Arad, sau la sediul fabricii, cel mai târziu până în ziua de 28 Iunie 1931.

Consiliul de Administrație.

ACTIV

Cassa	308.510
Efecte Publice și Acțiuni	1.000.000
Imobile:	
Teren	108.430
Clădiri	9.558.141
Mașini și Instalațiuni Mobiliare	17.618.185
Mărfuri fabricate și mat. prime	36.924.377
Materiale diverse	1.648.140
Combustibil	368.605
Mobilier	1.163.869
Debitori pentru mărfuri	33.778.064
	102.476.321

Președinte:
(ss) V. GOLDIȘ

BILANȚUL încheiat la 31 Decembrie 1931

PASIV

Capital	15.000.000
Fond general de rezervă	2.243.849
de Amortizare	18.332.348
de Pensii și al. Funcțion.	1.465.248
Rezerve pt. Creanțe Dubioase	1.013.340
Conturi Curente:	
Banca Românească Arad	40.066.242
Soc. Naț. de Credit Ind.	10.309.003
Diverși creditori	13.152.928
Dividende neridicate	55.499
Profit din anul 1929	828.900
in anul 1930	8.970
	102.476.321

Arad, la 31 Decembrie 1930.

Direcțiunea: (ss) Dr. M. MĂRCUȘ, Administrator delegat
(ss) Ing. V. DESSILA, Administrator-delegat și Director-gen.
(ss) V. ȘTEFAN (ss) Ing. ȘT. MATEESCU
(ss) C. T. TEODORESCU (ss) Ing. S. GHIOLU

Pentru contabilitate:
(ss) IOAN G. ISPRAVNIC
șef contabil

Comitetul de Cenzori: (ss) E. COMȘA, (ss) M. CONSTANTIN, (ss) ȘT. IEȘANU, (ss) M. STEMATIU

Pentru conformitate,
Ispravnic

Anunț literar.

La comanda adresate subscribului din partea mai multor d. colegi și librării, prin prezenta — cu onoare — răspund, că deja din lucrările mele didactice:

1. Călăuzul învățătorului.
2. Terminologia studiilor fizico-chemice.

3. Repertoriu de aforisme pedagogico-științifice și

4. Chestii dascălești de actualitate — cu finea anului trecut, s'au epuizat toate exemplarele din ediția I.

Intru cât s'ar însinua abonenți în număr suficient, aș tipări toate lucrările ori în parte în a II-a ediție, în care caz voi da avizul cuvenit la timpul său.

Pâncota la 6 Iunie 1931.

Ioan Crișlanu
director școlar de stat.

2

umbrele primiți!

cu prețul unuia — atâta timp cât ține vânzarea cu prețuri senzațional de eficiente

Umbrele salvate de la incendiu le vindem cu preț acceptabil.

Marfa noastră este fără defecte și de cea mai bună calitate.

TRANSILVANIA

casă de umbrele
(Palatul Fischer Eliz)

:: Angajăm înouri și reparațiuni ::

Mobile.

Sufragerie, dormitor, bucătărie foarte ieftin la **Tâmplarul Mihaleczky** Arad, Piața Gen. Cernat (Peștelui) Nr. 5. 2—10

Ordinea înmatriculării firmelor existente în registrul comerțului.

Oficiul Registrului Comerțului al Camerei de Comerț și de Industrie din Arad, care funcționează de la data de 1 Iunie a. c., spre a evita aglomerațiile, a fixat următoarea ordine pentru înmatricularea firmelor existente din Arad:

În timpul 15—30 Iunie firmele cu inițialele A și B

În timpul 1—15 Iulie firmele cu inițialele C, D și E

În timpul 16—31 Iulie firmele cu inițialele F, G și H

În timpul 1—15 August firmele cu inițialele I, K, L, M, și N

În timpul 16—31 August firmele cu inițialele O, P, R și Q

În timpul 1—15 Septembrie firmele cu inițialele S, Sz, T, V, și Z.

Oficiul Registrului invită firmele existente, ca în interesul lor să se prezinte în ordinea fixată mai sus pentru a cere înmatricularea. Bineînțeles dacă o firmă are vre-un interes, ca să fie mai din vreme înmatriculată, i se satisface cererea. Oficiul stă la dispoziția partidelor în fiecare zi de lucru între orele de 8—12 a. m. Ordinea de mai sus nu se referă la firmele din provincie, care se pot prezenta în orice zi de lucru în orele arătate.

Cu aceasta ocazie amintim din nou, că sunt supuși înmatriculării toate firmele sociale, toți comercianții și industriașii, cu excepția micilor meseriași, care lucrează numai la comandă în cadrul miciei industriei. Cererea se face în dublu exemplar pe formularele oficiale procurate de la Oficiul Registrului și se semnează în fața secretarului Camerei, sau delegatului său. Dacă cererea nu se prezintă personal, semnătura trebuie legalizată de organele judecătorești, sau notari publici. Dacă ea se face de terțe persoane, aceste trebuie să aibă o împuternicire specială dată în forma autentică. Cererea societăților în nume colectiv, sau în comandă, va fi semnată de cel puțin unul din asociații nemărginit răspunzători; a societăților pe acțiuni de unul din adm-

nistratori sau directori cu semnătura socială; a cooperativelor de împuterniciții lor.

Firmele individuale vor prezenta la înmatriculare brevetul de industrie vechi și extras din registrul firmelor dela Tribunal, care au, iar cele sociale și actul constitutiv și statutele. Petiționarul mai trebuie să aibă asupra sa și un certificat de identitate, pașaport, sau orice alt act, din care să se poată stabili identitatea lui.

Proprietari de automobile! Piesi

de schimb, cauciucuri și alte pentru FORD — CHEVROLET precum și pentru orice altă automobile, se capătă cu prețurile cele mai eficiente la:

„MOTORDELTA“ Sigismund K...
ARAD, str. Alexandri 5.

Excursiune pe Dunăre.

Cercul excursioniștilor din Oltenia și Banat fondat în anul 1926 orașul Turnu-Severin organizează o frumoasă și instructivă EXCURSIUNE pe Dunăre, pe traseul T-SEVERIN — BELGRAD, cu luxosul vapor pasageri „URANUS“ al Societății D. D. S. G. din Viena.

PLECAREA din portul T-SEVERIN, Duminică 28 Iunie 1931 ora 5 dimineața precis, cu sosirea la BELGRAD la ora 9 seara. În Capitala Regatului vecin se va vizita principalele așezăminte, locurile demne de văzut precum și localitatea ZEMLIN.

INAPOIEREA la 30 Iunie, cu sosirea la T-SEVERIN în același zi ora 11 dimineața. — Excursioniștii care vor să mai rămâie la Belgrad baza biletelor ce posed, se pot înapoia fără nici o altă plată la Iulie cu un vapor de pasageri EXPRESS al sus numitei societăți.

Costul unui bilet de participare 800 lei de persoană. — Numărul participanților fiind strict limitat se recomandă urgentarea înscrierilor. — Excursioniștii n'au nevoie de pașapoarte. — D-nii ofițerilor numai în haine civile.

Orice înscrieri și trimiteri de bani se face până în seara de 20 Iunie 1931 pe adresa D-1 IULIAN BURȘ, ziarist în T-SEVERIN, Strada Libertății Nr. 4.

Persoanele din alte localități pot călători pe C. F. R. cu 50% reducere.

Către sfârșitul lunii Iulie tot acest cerc organizează a 8-a excursie cu vaporul pe Dunăre până la Viena. Costul lei 6500 de persoană în care se cuprinde: Pașaport și vize, volajul dus și întors cl. I-a, hotelul de primul rang la Viena cu întreținerea completă 4 zile, adică: două mese pe zi și micul dejun de dimineața. Plimbările c'un „AUTOKAR“ DE LUX însoțit de un GUID-CONFERENCIER, etc. etc. Durata excursiunii zece zile.

Programul detaliat al excursiunii se trimite celor interesați numai contra lei zece trimiși în mărci poștale, neuzate.

Curățirea penelor cu 25 lei Kgr.

Str. Cercetașilor No. 4.

1—5

PARDEȘILE ȘI HAINELE de PRIMĂVARĂ

N. 148 2—10

le vopsește și curățeste

str. Brătianu No. 11 KNAPP str. Episcopul Radu 10

Întreprindere cu cele mai moderne instalații de gaz și electricitate

CEASORNICE, obiecte de AUR și ARGINT puteți procura cu cele mai eficiente prețuri și cu cărticica „CONSUM“ la

Nr. 149 1-20

CSÁKY ceasornicar și bijutier, Arad peste drum de biserică LUTHERANĂ

Pofta vine mâncând!

Cazul dela Braşov.

Tră de aşteptat! — Ce a determinat manifestul dela Braşov. — Ce nu vreau să ştie Ungurii. — Păziți frontierele! — Țineți minte!

Pacostea: Pactele cu minoritarii!

Acum că s'a terminat recentul mă-
l al conştiinţelor, fie că este numai
armistiţiul, fie că va fi o pace de
cărui durabilitate ne-ar plăcea să
indolm, e momentul oportun să ne
ocupăm de cazul dela Braşov. Printr'o
fericită inspiraţie concetăţenii noştri
guri au tipărit un manifest electoral,
cmai în inima ţării, manifest în care
cheamă pe conaţionali lor la lupta
pentru eliberarea de sub teroarea va-
hă pe pământul rupt din patria mi-
nară. Presa din ţară a văzut în a-
ceastă chemare un act de iredentism
naţionalitate faţă de ţară. Se observă

în presa noastră o nedumerire şi sur-
prindere ca şi cum nu s'ar fi aşteptat
la un asemenea act. Pe noi, cei
dela acest capăt al ţării nu ne sur-
prinde deloc manifestul dela Braşov.
Ne surprinde numai că el a fost trecut
pe planul secundar al evenimentelor,
preferinţă având cele din jurul capri-
cioaselor urne ale sufragiului nostru
universal. Actul dela Braşov nu ne-a
suprins, fiindcă-l găsim firesc, că pen-
tru ce, aceasta, o vor arăta conside-
rente de ordin moral de mai jos. Şi
iată cari:

De ce a fost lansat manifestul dela Braşov?

Minoritarii maghiari beneficiau şi
beneficiază de toate drepturile şi li-
bertăţile şi, deopotrivă cu noi, de toate
burile ce zac pe pământul ţării. În
tul acestei egalităţi conlucra însă
reri cărî fac ca poftele să nu se
prească numai aci. Dacă până în anul
omului 1931, minoritatea maghiară
trise tăcută speranţa unei noul con-
graţiunii mondiale care cu concursul
nei forţe centrifugale să lărgasă con-
nile ţării mutilate în toate cele patru
gini ale lumii, această tăcută con-
nă, fie că s'a părut de o neîndo-
asă supunere, ea încă n'a însemnat
păcarea concetăţenilor noştri cu sta-
u în care se găseşte dela 1919. Ca-
l dela Braşov fireşte, că din punct
vedere al siguranţei statului este
act de o serioasă gravitate şi tre-
pe pedepsit. Şi nu ne este indiferent
că penalităţile legilor noastre se
aplica cu toată rigoarea, îndulcită,
nu deloc. Apreciind împrejurările
în care s'a hotărât tipărirea manifestu-
lui, motive etice ne impun o severă
trebuinţare a articolelor de lege,
tul dela Braşov fiind actul a-
uziv de libertate şi profa-
area limitelor cari o mă-
nesc. Manifestul dela Braşov în-
dereză că, concetăţenii maghiari
ajuns în stăpânirea unei impaciente
ocatoare de fapte inadmisibile. Mani-

festul dela Braşov oferă şi spectacolul
grotescului chip ce ne rânjeşte ucigă-
tor, perfid! Motivul impacienţii? Du-
rabilitatea păcii dela Trianon! La în-
ceput ea a părut ceva efemer, neîn-
semnat. Ori, azi, această pace începe
a le deveni o împovărătoare realitate.
De dincolo de vaterlandul veclui, de
unde se aşteaptă eliberarea, nu se
mai aud decât gemetele unui mu-
ribund, sau funestele şi tragicele
văicărell muierestii, iar forţele cari
creiau elementul sugestiv, necesar
captării unei mase — în aparenţă
domoală — în al cărei suflet se
petrece cea mai violentă furtună,
dispar mereu, precum dincolo de
orizonturile cuprinse de privirile
nesăţioase dispere şi cel din urmă
ecou al marel răsmeriţi istorice de
pe glob. Este deci explicabil
de ce această convulsione
de disperare ce s'a mani-
festat azi la Braşov, mâine
poate în altă parte a ţării.
Şi e posibil ca acest fenom-
en născut dintr'o tacită
conspiraţie ce a înfrunzit
la Braşov, reapărând, să
bruscheze toate aparen-
ţele cari făgăduiau o paş-
nică conlocuire şi colabo-
rare între toate naţiona-
lităţile din ţară.

Manifestul este produsul pactelor electorale.

Temerar născocit, insurect, ma-
festul dela Braşov este şi prefaţa u-
ei etape de o nouă şi prudentă ori-
nare în politica noastră internă faţă
minorităţii. Nu exagerăm dacă vom
irma că actul dela Braşov este şi
vulusul prea multor pacte electorale

cari au mărit pretenţiile până la su-
perlativ întrecând de ce ar putea fi po-
sibil într'un stat naţional. De o parte
pactele, iar de alta, luptele noastre
prea vehemente şi pătimaşe de partid,
au fost serul incurajator pentru
fapta petrecută de curând.

Noua Bancă „Victoria“ s'a costituit.

Adunarea constitutivă din 10 Iunie.

În fine, mult trâmbiţata constituire pe
ruinile Timişanei, Victoriei şi Bihore-
nei a noului institut financiar „Victoria“,
este fapt împlinit. Acum să-i vedem
la lucru.

Adunarea constitutivă a avut loc Mer-
curi înainte de masă. Înainte de acea-
sta, s'a dat descărcare fostei direcţiuni
pentru gestiunile din 1929 şi 1930. Tot
aci au fost explicate de către unul din
directori, cauzele cari au dus banca la
jena din acei ani. Nu le reproducem
sunt cunoscute.

După aceste, dl St. Cicio Pop, citeşte
actul de fusionare cu Bihoreana şi
Timişana, anunţând şi numirea dlui
Iosif Maiorescu de director executiv.
Acesta aduce la cunoştinţă numele
membrilor din consiliul de administra-
ţie: Antoniu Mocioni, preşedinte, dr.
St. Cicio-Pop, vice preşedinte, dr. Şte-
fan Anghel şi Axente Secula, din par-
tea Aradului. Dr Balta Coriolan, Dr
Patriciu Ţiucra şi Dr Ioan Baltescu
din partea Timişorii. Dr Nicolae Zigre,
Dr Teodor Popa şi Dr Nerva I. Iorcan
din Oradea.

Consiliul de censorede compune din
Remus Rafiroiu, Brutus Păcuraru, Sa-
mul Sagovici şi Vasile Cartiş.

DI Iosif Maiorescu după aceasta ci-
teşte noile statute ale băncii, asupra
cărora vom reveni altă dată.

Prima şedinţă

În aceeaşi zi după masă consiliul de
administraţie şi-a ținut prima şedinţă,
pentru alegerea direcţiunii. Au fost a-
leşi: Dr Iosif Maiorescu, director, exe-
cutiv, Ioan Teodorovici director pentru
Arad, Ioan Frăjilă pentru Timişoara
şi Gheorghe Dimitrescu pentru Oradea.
Procurişti: Dr Iosif Maiorescu, Mihai
Popovici şi Iosif Teodorovici pentru
Arad, — Ioan Frăjilă, Gheorghe Sto-
ianovici şi Eugen Popa, pentru Timi-
şoara, — Gheorghe Dimitrescu, Ioachim
Marfa şi Ioan Pop pentru Oradea.

Chestiunea funcţionarilor a fost a-
mănată pentru săptămâna viitoare.

M.

Când vine mama soacră.

— Şti lonele, că nu te-ai purtat fru-
mos? Nu mi-ai dat nici o sărufare
când am venit.

— Nu-i nimic, mamă Soacră, când
vei pleca, îţi voi da două.

Ce au uitat Ungurii?

Ceeace au uitat confrăţii noştri
unguri, este că ori câte lupte am
duce noi, între noi, oricât de sbru-
cumată ar fi viaţa noastră poli-
tică internă, toate frământările ne
sunt pentru ţară, partidele căutând
să-şi afirme, fiecare, dreptatea sa,
principiul său pentru îmbunătăţirea
situaţiei şi fortificarea temeliei ase-

drăii noastre şi nici un partid în
România nu se va sustrage dela
datorie când interesele patriei vor
cere cel mai mare sacrificiu, iar
pericolul ce ne-ar putea ameninţa
oreodată, ne va găsi strâns uniţi şi
cu faţa către duşmani. Asta e ce
au uitat confrăţii noştri maghiari.

Să fim cu ochii spre frontiere!

Considerente de altă natură ne de-
termină de astă dată a nu fi prea as-
pri. Aceste consideraţiuni nu vor putea
atenua cu nimic fapta dela Braşov.
Este adevărat, că firea noastră tole-
rantă, sentimentele alese ne reţin a
generaliza o prezumţie şi bunătatea
înăscută, nepredispun la ertare, mo-
tive obiective juridice, însă dictate de
nalte interese de stat pretind pedepsi-
rea ticluitorilor dela Braşov şi alte
motive de ordin spiritual imploră con-
sideraţiuni faţă de nevinovaţi. Dar
nici ertarea, nici bunătatea, nici nobi-
lele noastre simţăminte, nu ne pot
scuti de datoria de a veghea fără o-
dihnă şi a nu scăpa nici un prilej în
păstrarea integrităţii noastre teritoriale
şi a păcii interne. Chiar certându-ne
să ne concentrăm privirile spre fron-
tiere, la Tisa, la Nistru, de unde în
orice moment ne poate pândi perico-
lul, căci niciodată nu vom putea şti
cuprinsul adevărat al firmanelor ce
ne străbat graniţele şi incontestabil

că val-vârtejul politico-electoral poate
fi un prilej preparativ prielnic pentru
cei cari stăruiesc în a ne urmări toată
desfăşurarea istorică a dezvoltării noas-
tre de stat naţional. Cifrele rezultate
în alegerile noi parlamentare obţinute
de maghiari şi comunişti, chiar pre-
supunând că numărul celor din urmă
s'a recrutat din cadrele celor nemul-
ţumiţi, sunt o flagrantă ameninţare ce
ne îndeamnă la mai multă prudenţă
şi la mai puţine certuri şi la o rigu-
roasă disciplină creatoare, la mora-
vuri occidentale, legalitate şi dreaptă
guvernare. Indicibile, am văzut, nu ne
lipseşte care să ne îndemne o astfel
de atitudine demnă de popor întregit
ce suntem şi nimic nu ne lipseşte din
ceeace e necesar la realizarea păcii,
a înfrăţirii depline şi a armoniei
pure, ca în drumul nostru de afir-
mare naţională, viitorul să ne gă-
sească oţelii şi gata de a înfrunta
pericolele.

Să ținem minte!

Dacă n'am bănuî că ticluitorii
manifestului dela Braşov au pre-
gătit faptul în umbră şi l-au co-
mis sub scutul unei amnestii ce
ar fi să vină, am fi spus că ac-
tul a fost curajos, dar așa, îl
considerăm de o laşitate, ceea ce

găsim noi demn în acest manifest,
este sinceritatea dorinţelor cu-
prinse în el pentru cari trebuie să
fim recunoscători şi să o ținem în
minte!...

Petronius.

„Va deschis „REFORMHOUSE“

RESTAURANT VEGETA-
RIAN, fără carne şi alcool
Alimentaţie igienică, bogată în
vitamine şi săruri nutritive, dietă
pentru bolnavi.

Strada
ALEXANDRI
Nr. 1.

„Ardeleni“ — „Regăteni“

La prim articolul nostru, din No. 29 al ziarului, apărut sub titlul de mai sus, am primit un răspuns strașnic, pe care l'am publicat în No. precedent. Nu l'am însoțit de nici un comentariu, lăsând cetitorii noștri, ca neinfluențați de noi, să compare cele două articole potrivnice. Sunt replici, cum e și ceea ce apărută, care singure se combat.

Adversarul nostru nu a răsturnat, ca neadevărata, nici una dintre constatările noastre; ba explicându-le cauza care le-a produs ne-completează, dar nu destul de reușit. Ar fi foarte ușor să arătăm noi confuziile, pe cari le face în replică contrarul vederilor noastre. Dacă am fi dispuși să persistăm scrisul Dsale, am livra cetitorilor noștri câteva șire umoristice, cari i-ar înveseli. Nu avem însă scopul de a ne arăta superliritatea în purtarea unor polemici, căci pe noi nu ne stăpănesc sentimente de vanitate, ci gândul curat de a contribui la înlăturarea unor piedeci, cari mai există, în calea unificării sufletești desăvârșite.

Contrarul nostru interpretează cu totul subiectiv unele părți ale articolului nostru, și pe urmă își combate singur acele interpretări, cari sunt ale sale și nu ale noastre. Il privește. Afirmă d. e. că noi „ardelenii“ nu am fi nici mai răi nici mai buni, decât regătenii. În același timp replica Dsale este un argument împotriva acestei afirmațiuni, intrucât din ea transpiră răutatea sufletească de a lovi și jigni pe autorul articolului împicinat. D-Sa nu se nizuște a răsturna constatările noastre cu dovezi solide, nici de a combate cu argumente vederile exprimate de noi; ci se complăce în postura de hidalgo, care și-a format „un adevarat cult din iubirea către mamele, surorile, soțiile, copilele lor“, și dând lecții de bun simț, îl disprețuiește el singur în întreg articolul Dsale.

Noi singuri am dori, mai mult decât adversarul nostru, — ca să nu avem dreptate. — Am fi fericiți dacă tendința conștientă ori inconștientă a separațiunii dintre români, ar dispărea pentru totdeauna. Pentru ca să ajungem însă realizarea acestei legitime dorinți trebuie să avem curajul de a

ne cunoaște singuri greșelile, și să avem voința fermă de a le îndrepta.

Noi ce-am scris, am scris cu acest gând bun. Il asigurăm pe înverșunatul nostru adversar, că nici „mamele ardeleni“ nici „copilele“ lor, dacă nu vor fi căzut în greșala înfierată de noi, nu se vor fi simțit jignite de cele scrise de noi. Din contră articolul nostru, scris cu bune intenții, le va stimula să lucreze în vederile noastre, să facă propagandă, pentru stărpirea răului separațiunii.

Deocamdată atât!

Acelaș ardelean.

Alergări de cai și concurs de sărituri la Pâncota

aranjate, sub patronajul și subvenționarea Camerei de Agricultură din Arad, de către Depozitul de Remontă Somosheș în ziua de 14 Iunie 1931.

PROGRAM:

- Prețul de intrare 20 lei de persoană. După amiază, începând dela ora 2.
1. Carusel, executat de copii călăreți din Depozit.
  2. Parcurș normal de sărituri. 4 obstacole pentru remonți de 3 ani din Depozit.
  3. Parcurș special de sărituri 8 obstacole pentru remonți de 4 ani din Depozit.
  4. Parcurș normal de sărituri pentru ofițeri, 8 obstacole, înălțimea dela 1 m. 10 cm.
  5. Parcurș special de sărituri 10 obstacole pentru ofițeri, înălțimea dela 1 m. 20 cm.
  6. Alergare cu remonți de 3 ani de 1/2 s. engl. Distanța 2500 m.
  7. Alergare cu remonți de 4 ani de 1/2 s. engl. Distanța: 3000 m.
  8. Alergare pentru ofițeri. Distanța: 4000 m.
  9. Alergare pentru călăreți țărani. Distanța: 2000 m.
  10. Alergare pentru trăsuri. Distanța: 2000 m.

Prețurile de intrare: Locul I, în tribună: 60 lei de pers. Locul II în afară de tribună: 40 lei de persoană. Locul III de stat 20 lei de persoană.

Bilet de familie: în loc I 110 lei, în loc. II: 70 lei, în loc. III: 30 lei, Copii până la 15 ani: 10 lei.

In slujba altei religii

Un loc sub soare! Noi cerem.

Căci dela soare purcede viața.

D-lui ministru al agriculturii, Ionescu-Șișești.

In ținutul Hălmeagului din Munții Apuseni codrii de gorun și fag aflători în anul 1895 o întindere de 23,526 ha, abia mai oferă azi spațiu de exploatare 2,364 ha făget; iar pe culmile domoșorului Bihării se lățește ca pecinginea arătarea doasă a râpelor sterile, mereu lărgite și adâncite de furia torenților zănateci.

Un loc sub soare caută orice ființă animalică sau vegetală. Mărginită de ne la regoul vegetalelor; cine n'a rămas uimit în fața răsboiului ce-l poartă între sine plantele pentru un loc sub soare!

În pajștea câmpiei, în stuhul bălții, cași sub misterioasa boltă a cerului; aceeaș neostolită luptă pentru un loc sub soare. De pretutindeni necontenit în fiecare an, miriade de vieți în devenire, mănate de porunci mistică a soarelui primăvăratec, primesc cu nădejdea victoriei, jugul unor lupte înverșunate, pentru a fi. Vor birui, doar, atâtea vieți, câte morți putea face în tabăra adversă. Ni-e dat să înțelegem și nouă, că lupta e un mijloc, ci însuș scopul vieții!

Dupăce în comun au învins firicelele plăpânde ale ierbil, mai apoi arbuștii; copacul pădurii trebuie să-și discute dreptul la viață cu propriul frați, de aci înainte vecini rivali. Ne mai având răgazul să-și îngroșe proporțional trunchiul, în goană nebună după lumină, năiaua copacului destinat se mulțumește să-și poată sălta cu o șchioapă mai sus în soarele căpșorului, lovind fără milă în jurul său. Vai, vouă, învingșilor. Celor căzuți biruitorul le smulge locul de sub soare, iar din trupurile lor putrezite ospătează voios, dublându-și forțele pentru noui cuceriri. Câte omoruri pentru o rază de soare!

Luptăm cu toții pentru un loc sub soare, căci dela soare purcede viața. Putem prea bine să dăm grădinei noastre solul vegetal și o puț fertiliza cu produse de laborator, îl putem da umezeală; iar serei îl dăm căldura potrivită în orice timp: putem, deci, crea condițiuni ideale pentru prosperarea buiacă a materiei. N'a putut însă nimeni, și niciodată știința omenească, nu va putea să creeze viață. Căci, viața numai dela soare purcede. Iată, deci, pentru ce e atât de scump un loc sub soare!

În țara noastră sunt milioane hectare de suprafețe scaldate în raza celui mai fericit soare, prin despădurirea nesăbuită a munților, prefăcându-se de mâna criminală a necredincioșilor, în complet sterile sau în pășuni mi-sterile în devenire de complet-sterile.

Tr. Mager

M. S. Regina Maria la Roma

Dejunul dela Legațiunea Română. M. S. Regina la S. S. Papa

Joi, 4 crt. M. S. Regina Maria a oferit un dejun la Legațiunea României pe lângă Vatican.

Au participat A. S. R. Principesa Ileana, cardinalii Pacelli, Ceretti, Locatelli și Sincero monsenorul Dolci, nunțul apostolic la București; demnitarii Curții pontificale și mai mulți membri ai corpului diplomatic.

S. S. Papa a primit apoi în aceeași zi, în Cetatea Vaticanului, în audiență particulară, pe M. S. Regina Maria și

A. S. R. Principesa Ileana, care fost însoțite de Ministrul României acreditat pe lângă Sfântul Scaun. Audiența a durat 20 minute, în care M. S. Regina Maria și A. S. R. Principesa Ileana au vizitat pe Cardinalul Pacelli, care apoi a însoțit zitat M. S. Regina Maria și A. S. R. Principesa Ileana, la hotel.

Știrile mai nouă spun, că M. S. Regina Maria a oferit un ai doilea dejun în cinstea Ducelui Mussolini.

Deștepți și naiivi.

(17)

(roman)

de: T. Cristea

Mulțumirea vieții de licean în Blaj nu ținuse însă mult. Unchiul Grigorie se dusesse în lumea celor drepti. Și deodată cu întâii bulgării de pământ înghețat, cari astupau coșciugul părintelui Grigorie, dispăru și copilăria fericită a nepotului Voicu și avea să înceapă o viață de lupte și încercări grele.

Gospodăria părintelui Grigorie era o avere când trăia el, fiindcă o agonisese muncind și știuse să și-o păstreze. Dar în ultimul timp nici chiar părintele nu mai putuse răsbi cu greutate. E drept, avusese câteva nenorociri, cari îl sguduiseră din temelie avutul. Fusese nevoit să se împrumute și la bănci în ultimul timp. Așa că la moartea lui mulți își dădură seama, că falma averii popii din Gruu era doar o legendă inspirată din respectul pe care îl simțea toată lumea pentru patriarhalul slujitor al bisericeii. Voicu era încă prea tânăr ca să conducă gospodăria. El avea să-și vadă încă de școl și de aceea unchiul său lăsase toată averea pe numele tatălui

lui Voicu, cu deplina nădejde, că acesta se va îngriji de fiul său propriu cu aceeași dragoste pe care o avusese el ca unchiu și tată adoptiv. Dar încă nu răsăriseră firele de iarbă din pământul care apăsa osemintele părintelui din Gruu, când frații se ridicară asociați în capul dascălului Tovie, pretinzând o egală împărțire a averii între toți deopotrivă. În rândul acestora se înșiră și găzdărița, care cu dreptul aducea în sprijinul său, că ea nu fusese plătită ca o servitoare, ci adusese la casă toată zestrea și avutul ei de fostă preoteasă văduvă. Uitase, că își crescuse nepoți și măritase nepoate din averea părintelui Grigorie. Apoi mai veniră și alții, streini, cari formulăre pretențiuni. Vorba românilor: lac să fie, că broaște să găsească.

Acuma dascălul Tovie nu era omul care să se răsbolescă cu toată lumea. Căută să ajungă cu ei la un înțeles pe cale pacnică, fără judecată. Nădăjduind, că averea fratelui său era în adevăr așa de mare cum o credea lumea, dădu din plin tuturor, ceea ce

cerură. Își îmbucătăți toate pământurile și ca să poată duce cu bună randuială cele două gospodării, se mută în casa părintelui Grigorie și se înțelese cu găzdărița ca să locuască și să trăească omeneste în aceeași ogradă.

La început Voicu nu-și dăduse seama de schimbările mari pe cari i-le aducea soartea deodată cu moartea unchiului său. Își iubea părinții deopotrivă. Tatăl său era om bun și mama sa inimă de aur. Pentru frați și surori avea o dragoste sinceră de frate, așa de mare, că pe vremea când avea abia șapte ani, le cumpărase în târg la poeni o mulțime de jucării, dela o șatră ambulantă. E drept, banii îi nimerise în lădița unchiului fără știrea acestuia, dar intenția definește furtul, ori el fusese de bună credință, că nu făcea un rău. Unchiul său îl spunea adesea, în clipe de bună dispoziție, că tot ce are îl aparține nepotului, numai să fie vrednic să stăpânească. Și nepotul învățase de mic să se simtă stăpân peste argătime și peste toate bunurile unchiului său. Știa să poruncească și porunceea fără nici o teamă, că ar fi îndrăsnit vreun argat să l-se împotrivescă.

Din toată averea se alesese și el cu un clas, pe care îl cumpărase tatăl

său ca să-l mângăie de pierdere unchiului. Și tot din avere putuse să continue clasa a cincia și a șasea la liceu, iar în vacanță când trebuia să plece într'a șaptea, își dădu seama că începe pentru el o viață de singurătate, pe cari nu le cunoscuse până atunci. Nu mai erau bani. Dascălul Tovie își aduse aminte, că părintele Grigorie fusese prieten bun cu vlădica diecezanului Coleg de liceu, de teologie, locuitor în aceeași cameră vreme de mulți ani și prietenia lor ținuse până la bătrânețe. Episcopul obicinuia să se dădă deseori în sat la Poieni și în zilele de răsturnare a lui Grigorie fuseseră multe cazuri și supărări inecate într'un ruț cu vin. Cântări, din cele luate pe vremea tinereții lor, răsuna odată în camera numită „faină“. Când ajunsesse Voicu mai măricel era să cânte și el „Călugărul din Vălcăușchit“ și când ajungea la partea cu ochi albaștri, atât episcopul și părintele Grigorie își tremurau pleoape lacrimi, ciocneau pahare goale cu stăruință de atingere lancoică.

E drept, că atunci când cunoscuse Voicu întâiaoră pe vlădica Ghilășu se îngrozise de nu era chip să-l pace omul.

Atentat contra dezvoltării oraşului nostru

Se vorbeşte mai repede cu Budapesta de cât cu Bucureştiul — O Statistică elocventă. Legăturile telefonice ale Aradului cu interiorul ţării.

La legătură cu mutarea inspecţiei C. F. R. la Timişoara arătasem într'un număr precedent nedreptatea ce se face Aradului prin răpirea serviciilor publice, cari rând pe rând sunt mutate la Timişoara. Vrând nevrând Timişoara devine tot mai odioasă în ochii oricărui arădan, care se interesează de dezvoltarea acestui oraş.

De ani de zile Aradul se luptă pentru ca să i se înlocuiască centrala telefonică învechită până la starea de fier vechiu. Nenorociţii abonenţii de telefon, care încă nu au putut renunţa, nu au făcut deja unii privilegiat al partel, la acest mijloc de comunicaţie, străduitor de nervi şi plămâni, chiamă centrala fără răspuns; sbiară în microfon fără să poată fi auziţi, injură sârmanele telefoniste, cari nu poartă nici vină pentru starea deplorabilă a centralei telefonice. Zilnic se nasc conflicte între abonenţii impacienţi şi între personalul de telefon, pentru funcţionarea sub toată critica a centralei telefonice. Pentru înlăturarea acestor neplăcuţoase stări autorităţile locale au făcut tot felul de intervenţii la toate ocaziile în cădere, dar fără rezultat pozitiv, deoarece în cel mai bun caz, au primit numai promisiuni de îndreptarea lucrurilor, cari însă nu s'au împlinit niciodată.

Peste toate aceste anomalii mai rează altele. Dir. Regională din Timişoara P. T. T. intrucât a ocupat pe deplin numele oraşului cu alure de capitală, toate firele telefonice, cari leagă Aradul cu restul ţării. Astfel Timişoara ocupă cu folosire exclusivă cel mai bun fir care leagă Ardealul, peste alba Iulia; Timişoara poate vorbi direct cu Bucureştiul nu numai peste Braşov, ci şi peste Arad-Oradea, câtă vreme Aradul nu poate vorbi decât numai transitat peste Timişoara, cu capitala ţării. Aradul mai repede, şi mai bine poate vorbi cu Budapesta, decât cu Bucureştiul, şi atunci se mai

*) Afirmăm acest lucru cu mare frică, fiindcă se poate prea uşor întâmpla, ca persecutorii să se ia şi această legătură pentru a rămâne izolaţi de lume.

Avea Voicu pe atunci cam cinci ani, unchiul său îi spusese, că a douăzi, într-o Duminică seara, avea să vină la ei acasă episcopul şi Voicu are să-l aştepte în cameră şi să le spună „bine aţi venit“, aşa cum se cuvine unui episcop şi unui protopop care în- aştepte pe episcop. Acuma băleţuşul se gândise toată noaptea la marea în- amplare de a douăzi. Aflase dela ar- tist, că episcopul e om bătrân, iar protopopul — secretarul vladicii — era un tânăr şi aşa se gândea mereu cum să facă el să arate oamenilor acestora o mare vază, că el ştie ce se cuvine. Când începuse Bendeguz să latre în- unat şi se deschise poarta pe care intra grupul de domni, Voicu nu mai avea timp să vadă cine vine, ci ştiind că episcopul, se repezi în camera „faină“, după uşă şi aşteptă în- aşteptarea oaspeţilor. Se hotărâse să spună laudă va intra protopopul un „bine aţi venit“ cu glas şubţire aşa ce o să fie iar când va intra episcopul să spună „bine aţi venit“ cu glas gros şi cum mugeşte o vacă. Plănuise să facă aşa, fiindcă nu se putea să salute într-o formă şi pe episcop şi pe protopop. Un lucru însă nu-l prevăzuse încă. Când se deschise uşa şi apărură faţa lui un om bătrân cu barbă albă,

aşteaptă cultivarea legăturilor comerciale cu centrul ţării, când cu telefonul numai foarte rar se poate vorbi, când o telegramă face până la Bucureşti 24 ore, iar o scrisoare 3—4 zile.

Nu ştim, cine dă dreptul domnilor dela serviciul regional P. T. T. din Timişoara, să considere acel oraş, ca şi pe unul care ar avea mai multe drepturi, decât Aradul, la folosirea reţelei telefonice a ţării! Ce fel de legi sau rânduieli legale le dă dreptul acestor domni să monopolizeze serviciul telefonic, încât Timişoara vorbeşte peste Arad cu Ardealul şi Bucureştiul, iar Aradul nu poate folosi acele legături numai dacă mai rămâne timp liber, nefolosit de Timişoara şi dacă centrala de acolo se îndură a ne permite?

S'a făcut vre-o dată în Arad statistica convorbirilor telefonice ne reuşite, sau al numărului legăturilor de telefon anulate fiindcă le-a primit cu întârziere sau nu le-a primit de loc celce le ceruse? Ar fi interesantă aceasta statistică nu numai pentru a stabili paguba adusă telefonului, ci şi intereselor economice ale Aradului, rămas părăsit de toată lumea.

Cerem anchetă ca să se stabilească cine sunt vinovaţii de toate atentatele, cari se organizează pentru nimicirea acestui frumos oraş de frontieră, fie că ei sunt la P. T. T. la C. F. R. sau alurea. Voim să le cunoaştem numele ca să ştim, cu cine avem să ne răfuim; ca să ştim contra cui să ducem luptă, căci nu mai putem suferi batjocura ce se face cu noi. Voim să arătăm tuturor, că Aradul are drepturi egale la viaţă şi progres cu Timişoara sau alt oraş de provincă din ţară. În acest scop ne vom folosi de toate mijloacele legale, la cari ne constrâng împrejurările, pentru a arăta birocraţiei oficiale, că nu suntem o colonie neglijabilă.

În legătură cu chestia telefonului, mai amintim, că atunci când au fost concesionate telefoanele „Societăţii Anonime de telefoane“ credeam, că

care avea pe cap o căciuliţă roşie şi revenda cu reverul tot roşil, Voicu abia putu vorbi „Bine aţi ve...“ şi în clipa asta îi năpădiră în cap fără veste toate poveştile argaţilor despre smel, strigol şi Belzebut care purta „cumănac“. roşu şi îngrozit de moarte se repezi printre picioarele episcopului, afară din casă, strigând cât îl ţinea baerele inimii:

— Vai Doamne, dracu, a venit dracu...

Numai cu greu îl putură prinde şi aduce în casă. Episcopul încercă să-l îmblânzească şi în cele din urmă reuşi, după strecurare în mâna prichindelului un taler greu de argint.

Voicu nu se împotrivi la hotărârea dascălului Tovie, ca să urmeze teologia şi să se facă popă. Vedea şi el, că nu sunt bani, dar contribuise la consimţământul lui şi faptul că la plecarea din Blaj în vacanţă împrumutase cinci coroane dela un profesor pentru tren şi nu-i trimisese înapoi, căci n'avea de unde şi acum se gândea cu groază, că ar trebui să mai dea faţă cu profesorul de care se ruşina.

Ceeace îl făcea însă gânditor şi trist, era, că trebuia să renunţe la atâtea visuri minunate din copilăria lui şi între alte visuri şi la ochii minunat de frumoşi ai Graţianei, fetiţa pe care

O batjocură, care trebuie să înceteze.

În atenţia d-lui Chestor al Poliţiei.

De multe ori vedem pe câte un sergent de stradă conducând în escortă poliţială câteva fete şi femei, prin centrul oraşului, — dela Chestura poliţiei (Str. Mărăşeşti) până la Policlinică (Bul. General Dragalina), pentru vizita medicală. Este vorba de femei de stradă sau servitoare prinse circulând pe stradă în timpul nopţii, fiind suspecte sau vinovate de comerţ cu dragostea. Dacă Policlinica este situată dela Poliţie la extremitatea opusă a oraşului, găsim că Chestura ar trebui, să aibă cel puţin personal feminin, care să conducă acele nenorocite. În felul cum sunt plimbate pe străzile principale, ele sunt expuse pe faţă unui dispreţ public, ori acele nenorocite ar trebui salvate din calea unei pierzări, nu împlinse în prăpastie, printr'un tratament sălbatec. Nu avem în acest oraş nici-o societate de binefacere, care să le ia apărarea; nu se găsec în societatea bună, în societatea înaltă persoane, cari să intervină, atât împotriva umilirei fără rost al unor femei, cât şi pentru îndreptarea lor pe căi bune. Felul cum sunt tratate acele rătăcite, este egal cu constrângerea lor de a se da cu totul pierzării, ele rămân aruncate definitiv în braţele prostituţiei. Nu ar fi cazul, ca să se manifeste o mică dosă de umanism în aceasta chestiune?

Şi fiindcă veni vorba de Policlinică, punem întrebarea autorităţilor locale, până când se mai tolerează aşezarea şi funcţionarea acestei instituţiuni în mijlocul şcolilor şi a internatelor? În

aceasta concesionare va îndrepta stările aflate. Nu putem constata nici o îmbunătăţire; din contră constatăm scumpirea serviciului prost de până aci. Aceasta societate americană nu a îndreptat nimic, ci amăgeşte lumea cu reclame americaneşti cu totul neserioase, din cari trag folos zlatele, cari le-au publicat, şi cari apoi se complac într'o tăcere binevoitoare.

Să se sfârşiască odată mizeria telefonului din Arad! Cerem şi până atunci ancheta împotriva Direcţiei Regionale P. T. T. din Timişoara, care ne ia toate firele de legături telefonice.

vecinătatea nemijlocită a Policlinicei se găsec Şcoala Normală de fete, Internatul Casel Invăţătorilor, Şcoala de Arte şi Meserii şi ceva mai departe Liceul de băeţi „M. Nicoară“. Oare ce fel de reflexiuni face tineretul şcolar al acestor şcoli, văzând zilnic aduse la vizite medicale, servitoare, femei de stradă, şi venind la tratament de boli venerice pleava socială a acestui oraş? Ce explicaţii îşi dau elevii şi elevele văzând, cece nu ar trebui să vadă?

Până când mai tolerăm aceste batjocuri la adresa bunului simţ şi atentate la judecata crudă a tineretului nostru.

Aşteptăm răspunsul celor chemaţi.

□ Alergări de cai în Pâncota. Comandamentul Remontei Somoşches sub patronajul şi cu sprijinul Camerei de Agricultură a judeţului va aranja pentru ziua de Duminică 14 Iunie 1931, alergări de cai şi concurs de sărituri în comuna Pâncota.

Programul zilei este publicat în altă parte a ziarului.

Publicul arădan poate călători la Pâncota în acelaşi zi de 14 Iunie cu trenul C. F. R. sau cu Motorul electric cari pleacă din Arad la orele următoare:

Personalul C. F. R. la ora 7.33 şi la ora 12.27 şi sosesc la Pâncota la ora 8.53 respective 14.02. Costul biletelui cl. II. este Lei 115 încolo şi tot atât şi înapoi.

Motorul electric la ora 6.45 şi 11 a. m. şi soseşte la Pâncota la 8.45 şi 13.05.

Biletul costă dus şi întors Lei 121. cl. I.

Reîntoarcerea seara cu personalul C. F. R. care pleacă la ora 18.45 sau cu motorul electric la ora 17.50 sau 21.

Orice informaţiuni se pot primi la biroul Camerei de Agricultură.

DURERI DE PICIOARE

SURPAREA GLEZNEI

PICIOARE PLATE

contra acestora cel mai bun remediu este UN UŞOR SUPORT. Se pregăteşte la ORTNER str. Alexandri No. 5. 2—5

şi-o închipuia soţioara lui de mai târziu, dar la care trebuia să renunţe, dacă se făcea popă, căci niciodată n'ar fi consimţit părinţii ei să o mărite cu un popă rustificat la sat.

În amintirea fericitului său prieten Grigorie, episcopul Gherontie primi în teologie pe Voicu, deşi acesta avea numai şase clase de liceu şi îl făcu înlesniri de traiu, acordându-i o bursă.

La început Voicu fu mulţumit de aceasta schimbare a vieţii. Îl încânta mai ales uniforma de teolog. Halna neagră închisă cu nasturi de aţă până la guler şi jacheta lungă până la genunchi l-se părea ceva deosebit de important. Cu mâna vârită în buzunarul pantalonului, îşi trăgea pulpana jachetei aşa cum văzuse într'un calendar fotografia deputatului Valda pe când vorbea în parlamentul unguresc şi îşi descoperea vesta ca să se vadă lanţul de aur moştenit dela unchiul său Grigorie. Era cel mai tânăr teolog, căci ceilalţi colegi aveau opt clase, iar alţii erau mai bătrâni, învăţători diplomaţi şi l-se părea, că halna îl dă un aspect de bărbat în toată firea. Luase şi el parte la cheful colegilor într'o berărie, unde se adunaseră să-şi facă cunoştinţa. Cele câteva pahare de bere îl aduseseră o durere de cap de câteva

zile, dar îl însemnaseră botezul de teolog şi om cu dreptul de a trage cu coada ochiului la muieruşi şi fetiţe. Se simţea independent şi înzestrat cu talente deosebite de alţi muritori. La etatea de zece ani jucase cu mult succes teatru în Poeni, apoi monologul „Herşcu boccegiul“ îl adusesese laude, cari îl îndritulau să creadă şi să se încreadă. De atunci fusese cel mai însemnat element artistic al grupului de studenţi 4 liceani din ţinutul Poenilor. La teologie îl fusese remarcat talentul de actor bun încă din seara chefului de întâlnire şi aplauzele repetate ale colegilor îl făcuseră să se îmbete de succes. Citise romanul „Viaţa de bohem“ şi fiindcă se simţea un artist se complăcea în mentalitatea şi gusturile artiştilor. Din cauza aceasta nu se putu împăca cu viaţa liniştită şi oarecum ascetică de teolog. Firea lui îl făcea să fie refractar la orice asuprire, încăpăţinat, impulsiv şi lipsit de simţul supunerii. Era foarte activ, dar numai atunci când nu era silit să muncească. Îşi găsea totdeauna îndeletniciri diferite de ale colegilor săi. La oara de economie, când trebuia să sape cu hârleţele grădina seminarului, profită de bătrâneţea profesorului de economie şi spuse profesorului:

— E păcat de Dumnezeu, să lăsaţi hârleţele şi sapele acestea aşa stricate cum se găsec. (Va urma.)

INFORMAȚIUNI.

Calendarul săptămânal

Iunie are 30 zile		Ciresar.	
1931.	Calendarul Iulian Indreptat	Calendarul Greg.	Soarele răsare/apune
Zilele săpt.			
	Duminică II după Rusali, Evang. dela Matei cap. 4, v. 18—23; gl. 1, a inv. 2. <i>In vremea aceea, umblând Iisus pe lângă marea Galileii</i>		
	Apostolul, către Romani cap. 2, v. 10—16; <i>Fraților, slavă și cinste și pace tot celui ce face binele</i>		
Dumin.	14 Prof. Eliseiu, c. Iulit.	Antonia	4.52 9.07
Luni	15 Pf. Amos, p. Augustin	Vitus	
Marți	16 P. Tihon, m. Marcu	Iustina	
Mercuri	17 M. Emanuil, Inocent.	Adolf	noros,
Joi	18 M. Leontie, Eterie	Marcel	schimb.
Vineri	19 Ap. Iud. fr. Dlui		
Sâmbătă	20 M. Metodie	Silvestru	

□ **O nouă curbă de sacrificiu... în Germania.** Președintele Reichului a semnat un decret-lege prin care se prevede o scădere a salariilor funcționarilor publici și a pensiilor, de 4—8 la sută. Totodată s'a decretat un nou impozit, numit „al crizei“, la care vor fi impuși toți salariații, comercianții meseriași și agricultorii. Acest impozit se ridică până la 9 la sută din venit. Printre celelalte măsuri de ordin financiar, se indică și reintroducerea taxelor de 21 de mărci la suta de kilograme asupra zahărului.

□ **Comuniști nu intră în Parlament.** Guvernul a descoperit că unul dintre candidații comuniști, care a figurat pe lista dela Timișoara, a suferit o condamnare, așa că lista aceasta se poate anula.

In caz că s'ar proceda în felul acesta, n'ar mai intra în Parlament, fiindcă, pierzând voturile dela Timișoara, n'ar mai întruni cota de 2 la sută pe țară.

Locurile pierdute de comuniști, ar reveni, după lege, listei guvernamentale.

□ **Serbare.** Grădina de copii, particulară, german-română, Friedman, va ține o serbare de sfârșit de an, în ziua de 24 Iunie ora 3½, la „Căminul Industriașilor“.

□ **Mulțumire.** Societățile: Reun. Fem. Române, Societatea ortodoxă, Principele Mircea și Crucea Roșie aduce cele mai calde mulțumiri următoarelor doamne cari au contribuit cu prăjiluri la serbarea de parc din 7 Iunie Dna A. Mărcuș, Col. Rîșcuța, E. Păcurar, Boșneac, L. Crișan, E. Maleescu, Tandrău, Vlad, Codreanu, Mincu, A. Sârbu, A. Cucu, E. Trailescu, Ing. Gheorghiu Olga Pap, H. Marșieu, Luțai, E. Beleş, E. Coste, A. Ispravnic, V. Moldovan, Col. Costantinescu, Căp. Guitter C. Ramonjan, V. Coșiol, Dr. Damian, E. Popovici, Țancov, Dnele Dr. Muscan 200 Lei, Georgea 160 Lei și Dna Drăgan 180 Lei.

□ **O măsură bună.** Direcțiunea generală C. F. R. a elaborat acum un proiect prin care se acordă tuturor funcționarilor publici o reducere de 50% la toate călătoriile pe C. F. R., indiferent de câte ori vor călători pe pe an. Proiectul va fi pus foarte curând în aplicare.

□ **Recolta de grâu,** din acest an promite a fi foarte îmbelșugată, — conform rapoartelor consilieratelor agricole sosite din toate părțile țării la Ministerul Agriculturii.

□ **Un nou protopop.** Părintele Simion Stana, asesor al eparhiei Aradului și redactor al organului oficial eparhial „Biserica și Școala“, a fost hirotesit și ridicat la demnitatea de protopop în ziua de 10 Iunie a. c. de către P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului.

□ **Răsplătire regală.** Majestatea Sa Regele Carol II-lea a conferit D-lui Dr. H. Nüchtern, președintele „Asociațiunii Scriitorilor austriaci“ ordinul „Coroana României“ în gradul de Comandor, drept recunoștință pentru seratele literale, organizate la Radio din Viena.

Notăm, că la aparatele noastre de Radio auzim deseori și puncte muzicale românești, redacte cu competență artă muzicală vieneză, de acelaș post de Radio. De aceea ne bucurăm pentru atențiunea, de care a fost împărțită d-l Nüchtern. Ne vom bucura, când vom auzi, că și strădanile filoromâne ale directorului muzical al postului Viena vor fi onorate.

□ **Căsătorie.** Duminică 7 Iunie, a avut loc în biserica ort. rom. din Șelțin celebrarea căsătoriei religioase a d-lui dr. Petru Popa avocat, cu d-șoara Marica Roșcău. Felicitări!

□ **Chișineu.** Terenul de Tenis din curtea oficiului protopopesc, spre deosebire de anii trecuți, anul acesta nu va mai fi arendat minoritarilor din localitate. Pentru utilizarea rațională a acestui teren, — pe care arendașii din trecut s'au lăfăit după pofa inimii, — s'ar constitui o societate sportivă strict românească. În era maghiară am știut sta uniți, în România nu putem fără minoritari?...

□ **Ploi mari,** s'au produs Luni, pe Valea Prahovei, apoi în apropierea și pe valea Oltului din jud. Făgăraș. Linia C. F. R. a fost spălată între stațiunile Breaza și Matei Basarab, ceea ce a făcut ca circulația să fie întreruptă. Unele trenuri, cari urmau cursa peste Predeal au fost îndreptate peste Turau Roșu, altele au sosit cu mari întârzieri, cum a fost cazul d. e. cu trenul accelerat Teluș — Arad — Budapesta, care a sosit Marți cu 6 ore întârziere. De prezent circulația este restabilită la normal.

□ **Tren rapid între București și Timișoara.** Trenul accelerat No. 13 și 14 a fost transformat cu ziua de 10 crt, în tren rapid, reducându-i-se timpul curselor cu 3 ore. Pleacă dimineața și seara ajunge la destinație, în amândouă direcțiile. Pleacă din București la ora 7 și 10 minute, sosește la Timișoara la orele 18 și 30. — Din Timișoara pleacă la orele 8 și 45 și sosește la București la orele 20 și 20.

D. Ghiță Crișan, fost subsecretar de stat, a fost arestat

Scandalul dela banca „Cetea“ din Brașov.

Judecătorul de instrucție al tribunalului din Brașov a ascultat Mercuri pe dl Gheorghe Crișan, secretarul general al partidului național-tărănist, implicat în fraudele dela banca „Cetea“. Interogatorul a durat toată înaintea de amiaza și a continuat și după masă. Judecătorul de instrucție s'a interesat îndeosebi de suma de 5 milioane de lei, despre care directorul băncii a afirmat că a plătit-o fără forme legale dlui Crișan.

Interogatorul s'a terminat abia la ora 8 seara, când judecătorul de instrucție a lansat mandat de arestare împotriva dlui Gh. Crișan. Fostul subsecretar de stat în guvernul național-tărănist, când i s'a comunicat hotărârea judecătorului de instrucție, a fost apucat de o violentă criză de nervi.

Dl Gh. Crișan a fost arestat pe gestune frauduloasă, dovădindu-se dsa în momentul când banca „Cetea“ se găsea pe pragul falimentului exoperat pentru ea un reescont de milioane de lei dela Banca Națională.

Dsa a făcut apel împotriva mandatului de arestare, care se va desăzui de către camera de acuzare.

Advocații dlui Gh. Crișan sunt Volcu Nițescu și Precup. Vestea restării dlui Gh. Crișan a produs mare senzație.

La încheierea ziarului, aflăm mandatul de arestare a dlui Gh. Crișan, a fost înfirmat de Tribunalul Brașov. Procurorul a făcut apel. Se dă sigur că și Curtea de Apel va înfirma mandatul, astfel că după desbaterile de Sâmbătă, dl Crișan, va fi pus în libertate.

Sărbătorirea dlui Prof. N. Iorga.

Mercuri seara, a avut loc la Teatrul Orășenesc, sărbătorirea dlui prof. N. Iorga, cu ocazia împlinirii vrăstei de 60 ani.

Sărbătorirea a început prin conferința dlui prof. Al. Constantinescu. Dsa a trecut în revistă viața și activitatea vastă a dlui prof. N. Iorga.

A urmat apoi interesanta conferință a dlui prof. univ. Ion Vlădescu, dela univ. din București, care a căutat să explice personalitatea complexă a sărbătoritului.

lui, fapt ce în bună parte reușit.

După conferința dlui prof. Vlădescu, jucat piesa *Sarmala micul poporului* de dl prof. Iorga. Piesa, scrisă cu tendința de a combate socialismul și arătând insuccesul lui în suflul poporului românesc, a fost jucată. Remarcăm îndeosebi dnii Al. I. Chibericon și V. B. seanu.

Sala bine populată.

□ **Examen de capacitate.** Se aduce la cunoștință celor interesați că examenul de capacitate pentru învățătorii se va ține la Șc. Normală de fete (Bd. Dragalina No. 7) și va începe în ziua de 15 I. c. ora 8 dim.

□ **Trei accidente de aviație** s'au produs în săptămâna trecută. Două în Cluj, unde la o săritură de demonstrație dintr'un avion dela o înălțime de 2000 m., nedeschizându-se parașuta a cauzat moartea ing. Prolescu; iar la o scoborâre forțată aeroplanul, în care se aflau Căp. Cristescu și Lt. Antonescu s'a lăsat de un gard zdrobindu-se și răzind grav pe cei doi ofițeri. Al treilea accident s'a întâmplat la aerodromul din Râmnicu Sărat, unde prăbușirea unui aeroplan a rănit mortal pe aviatorul Teodorescu. Păcat!

□ **Premii pentru funcționarii.** Dl primministru Iorga a dat dispozițiune ca funcționarii cei mai vrednici și cu familii numeroase să fie recompensați. Premiile pentru muncă vor fi distribuite în ziua de 29 Iunie, în prezența primului ministru.

□ **Judecarea procesului V. Tilea — Mareșalul — Averescu.** Vineri 12 Iunie s'a judecat de către tribunalul din Cluj procesul de presă, intentat de dl Mareșal Averescu, ziarului „Chemarea“. Inculpatul este dl Viorel Tilea fost subsecretar de stat.

□ **Vizita consulului Statelor Unite la Arad.** În ziua de 7 Iunie a fost în localitate d. Randolph consulul Statelor-Unite în România, care a vizitat diferite frme industriale din Arad.

Rezultatele tehnice sportive

Arad fotbal:

Gloria—SGA 3:0
Olimpia—AMEFA 4:3
AMEFA—SGA 2:0
Gloria—Olimpia 4:3

Timișoara:

Ripensia—Kispest 4:3
Tacz—Banatul 8:0
Kadima—Rapid 1:1

Ploiești:

UDR—Prahova 3:2
pentru campionatul național

Oradia:

HTV—Crișana 6:0
pentru campionatul național

București:

Juventus—UDR 4:3

Rezultatele campionatului internațional de tenis, București.

Simplu-domn: 1. Malecek, 2. Kehrting, 3. Pourlev, Schafer. Finala: 8:6, 2:6, 6:1, abandonat.

Simplu-Doamne: Balana Rova, Baumgarten, 3. Goleșcu Nițescu, Schreder.

Dublu-Domn: 1. Malecek-Siba, Scheffer-Kukulevici, 3. Kehrting-Baumgarten și Poullé și Krupensky.

Dublu-mixt: 1. Blana Rova—Malecek, 2. Schreder—Kehrting

Finala: 6:3, 3:6, și 6:4.

Rezultatele din Arad: Schreder—Aslan, 6:1, Baumgarten—Somogyi, Kehrting—Vámos; Balas—Wexler, 6:3, Schreder—Baumgarten: Aslan—Somogyi: 6:4, 6:2, Schreder—Kehrting: Baumgarten—Balas: 6:4, 6:1, Kehrting—Balas: 6:4, 6:3.

Fotografii

artistice, ineseptionabile, și fotografiile format carte postală, pregătește cu cele mai eftine prețuri,

Nagy Géza

atelier fotografic, Arad, B-dul Maria No. 8. vis-à-vis de Prefec